

पुष्पाणि (विवर्जयेत्) VisṇuSm. 79. 5; 66. 6.

अगपति (aga-pati) *m.* king of mountains (i. e. mount Meru) हरिणा ...जनताविदूर्यमुपपादयितुम् । निकटात्र पाण्डुकशिलागपतेः खलु सा हता RāghPan. (Dha.) 12. 32 (comm. अगपतेर्मैरोः); रथः कृत्स्नो लोको धनुरगपतिर्ज्या फणिपतिः ...त्रिपुरपुरदहने (? त्रिपुरपुरदाहे) परिकराः MahāN. 6. 71; **ii** the Himālaya mountain cf. **अगपतितनया**.

अगपतितनया (agapati-tanayā) *f.* daughter of the Himālaya (lit. of the king of mountains) प्रयजतु जपरतिरगपतितनयाम् ĪśānSiPa. i. 23. 74.

अगपत्नी (aga-patnī) *f.* wife of the mountain (Himālaya) नायं रुद्रशिवास्वामी सेवकोऽयं शिवस्य वै । इत्यवोचोऽगपत्न्यै त्वम् ŚivaP. ii(3). 43. 15 (174B. 3)

अगपरागपर (agaparāga-para) *adj.* [*f.* -ā] intent on (seeing) the pollens (of the flowers) of the trees कर्मितुः ... अपरागपरागपरागपरा । स्थिति-माप Nalo. 2. 33.

अगप्रदेश (aga-pradeśa) *m.* the place for (the operation of the technical term) *aga* (i. e. other than the term *ga*) अगप्रदेशाः 'वलाद्यगस्येद' 'गागयोः' इत्येवमादयः JaineVyā. 148. 33 (on ii. 4. 94)

अगभाज (aga-bhāj) *adj.* which lives on the mountain (Kailāsa) यो वहति जगदिदम्...स्फुटरुचिवपुषा योगभाजागभाजा EI. xviii. 32. 11.

अगभाव (ag-abhāva) *m.* absence of a vowel included in the term *ak* अग्नय इति । परत्वाद्धेऽङ्गीति गुणे कृतेऽगभावाद्भवति Nyās. ii. 264. 20 (on vi. 1. 101); अग्नये । परत्वात् 'धेङ्ङीति' इति गुणे कृते उभयोरेकारयोः सवर्णत्वेऽपि अगभावाद्भवति सवर्णदीर्घो न Prasā. i. 67. 17.

अगभीर (a-gabhīra) *adj.* not deep (i. e. shallow) कारयेन्मृगयारण्यं क्रीडाहेतोर्मनोहरम् । ... अगभीरजलाशयम् NitiSā. 15. 34; TattvCin. iv(2). 718. 8; AnekāSam. 3. 352; MediK. 90. 40.

अगभीरत्व (agabhīra-tva) *n.* the state of not being deep ननु गभीरायां नद्यां घोष इत्यत्र नैकपदे लक्षणा तीरस्थानदीवाद्गभीरत्वाच्च मुख्यलक्ष्ययोरनन्वयापत्तेः TattvCin. iv(2). 718. 8.

अगभू (aga-bhū) *f.* name of Pārvati ('mountain-born') ह्योत्तरामगमुवं कुर्वन् हरः पातु वः VakroPañ. 16; दिश्याद् वः शितिकण्ठ इत्यगमुवि स्पष्टोत्तरोक्तिः श्रियम् VakroPañ. 39.

अगम (a-gama) *adj.* [*f.* -ā] **A i** inaccessible, impassable गम्यान्यपि च तीर्थानि कीर्तितान्यगमानि MahāBhā. iii. 83. 88=PadmP. i. 39. 97; कक्ष्यावतामप्यगमाभ्युदन्वत्प्रभासभूश्चक्रवतामुनाभूत् DvyāśraKā. 2. 63; **A ii** difficult to be entered or plunged into, unfathomable तुङ्गा गिरिवरदेहा अगमं सलिलं समीरणो रसहारी Bhaṭṭi. 13. 9 (comm. न गम्यत इत्यगमं दुरवगाहम्); **A iii** difficult of access, difficult to get चन्द्राचार्यादिभिल्लैश्चवादेशं तस्मात् तदागमम् । प्रवर्तितं महाभाष्यम् RājTa. (Ka.) 1. 176; **B i** immovable यत् किञ्चिज्जगमागमम् MahāBhā. iii. 160. 13; **B ii** motionless, not moving (वृन्दावनम्) शीलितमगमैरगमैरिगमैरिव योगमारूढैः KamVa. 4. 47; **C** not entering into, not subjected or inclined to तुरंगमा अय्यगमा भयेषु सरोषहेषं हिहिहीति चक्रुः VasaViKā. 11. 12; **D** unattainable त्रैलोक्ये सर्वभूतेषु त्रैलोक्यमगमं स्मृतम् । प्रकामान् विषयान् मुञ्जे न च प्रतिहतः कञ्चित् VāyuP. i. 13. 14; स्त्रिया भर्तुरि सुप्रीते कः काम इह चागमः BhāgP. vi. 18. 32; **E** unmanifest (=अव्यक्त) त्वं (विष्णुः) पिप्लस्त्वमगमस्त्वं व्यक्तस्त्वं प्रजापतिः BrahmP. 178. 152; **F** difficult to be understood, incomprehensible (वृन्दावनम्) शीलितमगमैरगमैरिगमैरिव योगमारूढैः KamVa. 4. 47; (विष्णुः) स्तुतिविशारदनारदशारदामुनिगणैर्निगमैरगमैः स्तुतः Vidvanmo. 8. 82; **G** not going, unable to go [MW.]

अगम (a-gama) *m.* [AltGr. II. i. p. 78] **A** a tree अहो बतायमगमः (अशोकः) श्रीमानसिन् वनान्तरे । आपीडैर्बहुभिर्भाति MahāBhā. iii. 61. 98; बभूवुरगमाः सर्वे मारुतेनैव निधुताः Rāmā. v. 12. 17; पुष्पाणि च फलानि च । धारयन्त्यगमास्तत्र भूषणानीव मानवाः Rāmā. vi. 30. 7; vi. 84. 10; अगमवित्पान्तरितवपुषामनिमिषयोषिताम्...उद्यानमपश्यत् YaśasCam. i. 95. 1; i. 279. 8; ii. 199. 2; सर्वागमान्तप्रमितान्धकारे... । अये दयालुर्मयि चेत् प्रसीद RasiRañ. 59; KamVa. 4. 47; उदडीयत पक्षिभिः समन्तादगमैभ्यो हरियूथपातितेभ्यः Rāgh. 15. 11; पलाशी द्रुमागमाः AmaK. 659=AgniP. 362. 14; Vaija. 270. 58; AnekāK. 590; NānārthāSam. ii. 56. 112; **B** a mountain विधृतैश्चोच्छ्रितैः शृङ्गैरगमः खगमोऽभवत् HariVam. 61. 32; अभ्रान्तमतिशय्येह विराजिततमागमे । निशामयालीनघनं सालौघमतिनन्दनम् Yādavā. 6. 77; 9. 27; न च भीतिरमोचि तैरमुष्मादगमैभ्योऽपि Rāgh. 15. 11; Vaija. 270. 58; NānārthāSam. ii. 56. 112.

अगमक (a-gamaka) *adj.* **I** which does not convey any or the in-
S. D. 37

tended meaning, not making clear or intelligible, non-explanatory, non-indicative अगमकं ते सूत्रम् MahāBh. i. 39. 4 (on i. 1. 1); अगमको निर्देशोऽनिर्देशः MahāBh. i. 268. 6 (on i. 3. 10)=i. 409. 14 (on ii. 2. 5); ii. 339. 21 (on v. 1. 9); ii. 358. 3 (on v. 1. 72); ii. 380. 23 (on v. 2. 45); ii. 388. 11 (on v. 2. 79); iii. 457. 16 (on viii. 4. 14); कथादोषः संक्षेपेण नवविधः । आकुलं संबन्धम् अगमकम् अमितम्...अप्रबद्धं च AbhidhSa. 105. 18; तदेतदगमकं सूत्रमेव तावदनर्थकम् ŚābaBh. 602. 9 (on ii. 3. 16); Tātpaṭ. (U.) 328. 17 (on 5(5). 94); अगमके सूत्रे सति ... दोषप्रतिसमाधानार्थं वृत्तिकारादिभिर्यत्तन्वयम् TantrVā. 607. 2 (on ii. 3. 16); ननु तल्लिङ्गमात्रमगमकम्, न्यायाभावात् BrahmSūBh. (Sañ.) 827. 6 (on iv. 4. 5); यावत् धूमस्याग्निना सह सम्बन्धो नोच्यते तावदगमक एव PrakāPañ. 222. 18; अत एवानुमितिसमयेऽप्यगमकम् Tātpaṭ. (Vā.) 162. 21 (on i. 1. 5); NayaVi. 154. 6 (on i. i. 3. 5); NyāyRa. 14. 10 (on 1. 41); Kāśi. i. 17. 15 (on 1. 41); PramāMi. 42. 14 (on i. 2. 12); अन्वयव्यतिरेकावगमकावित्याह PrakāVi. 543. 26; न पुनरगमकं स्पर्शनं रूपशून्ये TattvMu. 1. 51; **B** difficult to be understood, unintelligible श्लोकं विधायपि किमित्युदारः कविर्न षोऽसुपैति भूयः । अगमकमकरोदिति । ...अगं गोवर्धनपर्वतम् । न विद्यते कं जलं यत्र तत् अकम् । हे अक । न विद्यते कं सुखं यस्य सः । हे दुःखिन् । रोदिति रोदनं करोति । अगमकमकरोदिति । एनं श्लोकम् अगम्यम् अकरोत् इति विचारयन् तुष्टो न भवति VidaMuMa. ii. 69. 1.

अगमकत्व (agamaka-tva) *n.* the state of not conveying the intended sense, not being helpful for understanding, non-suggestiveness, being non-indicative वृत्तिस्तर्हि कस्मान्न भवति । अगमकत्वात् MahāBh. i. 361. 10 (on ii. 1. 1); सतोर्विद्यमानयोरपि दर्शनादर्शनयोरगमकत्वं हेतोर्दृश्यते HetuBiṭ. 222. 18; वृत्तौ विशेषणाकाङ्क्षमकत्वान् निवर्तते VākyaPa. iii. 14. 46; सूत्रे चागमकत्वादि प्रत्याख्याने विरुध्यते Ś'lokaVār. 1. 42 (14. 1); 7. 362 (948. 4); एवं कालसंख्यादीनां परस्परव्यभिचारादेवागमकत्वं वाच्यम् TantrVā. 941. 1 (on iii. 4. 13); 975. 9 (on iii. 4. 13); अथानियतत्वाद्गमकत्वम्, नियततैव तर्हि गमकत्वे हेतुः Tātpaṭ. (U.) 306. 13 (on 5(5). 4); 306. 6 (on 5(5). 4); Kāśi. iii. 109. 20 (on 5(5). 19); संदिग्धव्यतिरेकस्य हेतोरगमकत्वम् NyāyMañ. ii. 8. 26; Tātpaṭ. (Vā.) 167. 10 (on i. 1. 5); NyāyVārPari. 331. 5; कामाद्यभावोऽपि नानुभावः ...अगमकत्वात् प्रयोगासमवायित्वाच्च AbhinBhā. i. 333. 7 (on 6. 83); अविनाभावाभावे हेतोरगमकत्वदर्शनात् PramāMi. 40. 13 (on i. 2. 9); 73. 8 (on ii. 1. 35); मिथ्याधूमस्य त्वव्याप्तत्वाद्गमकत्वम् PrakāVi. 422. 25; विपक्षासत्त्वनिश्चयाभावाद्गमकत्वम् Upask. 160. 7 (on iii. 1. 17); Bhāṭṭi. i. 291. 9 (on iii. 3. 15); VaiyāBhū. 67. 1 (on 16)

अगमन (a-gamana) *n.* **A i** non-arrival अयं पृच्छामि ... । राज्ञः संप्रति-बुद्धस्य यच्चागमनकारणम् Rāmā. ii. 13. 16; **A ii** non-attendance, the act of not attending तदीयमात्मीयं वा स्वयमविशेषेण पश्येत् । तेन विना गोष्ठयादीनामगमनमिति KāmSū. 319. 25 (6. 2); तेन विना गोष्ठयादावगमनमप्याचरेन्नियता KandaCū. vi. 2. 26; **A iii** the act of not going or moving, non-entry, non-going अनधिकृतानां ज्ञानकर्मेणोरगमनमेव दक्षिणेन पथा ChāndoUBh. 309. 1 (on v. 10. 8); 248. 6 (on iv. 15. 5); अथागन्त्रादिरूपं तत्प्रकृत्यागमनादयः । सदा स्युः TattvSam. 701; तथैव गमनागमनाभ्यां बाभ्रवीयेषूदाहरेत् संकिरेच्च JayaMa. 361. 12 (on 6. 6); तवागमनमेवाह वैरसेनो तथा वृते NaisC. 17. 154; तद्गृहगमने हि स्पर्शसंभावना, अगमने तु स्पर्शसंभावना नास्ति HārLa. 20. 9; YuktiSneha. 93. 33 (on i. 1. 5); KandaCū. vi. 3. 10; PūrvottaVāNaMā. 345. 12; **B** non-attainment ब्रह्मणः समत्वेऽपि अविदुष इव विदुषोऽप्यगमनमाशङ्क्य किं विद्वान् समश्नुते न समश्नुते इति वृत्तीयोऽनुप्रश्नः TaiUBh. 255. 19 (on 2. 6); **C** non-extension, the act of not extending upto न च परोक्षस्थले तद् (=प्रकाशत्वम्) अस्ति, विषयेन्द्रियसंनिकर्षाभावेन विषयपर्यन्तं वृत्तेरगमनात् AdvaiSi. 480. 18; साक्षाच्छक्तेः पर्यवसानप्रसङ्गाद्वाक्यार्थपर्यन्तमगमनात् कथं तेन प्राशस्यलक्षणा स्यात् NyāySu. (So.) 37. 1 (on i. 2. 7); **D** the act of not approaching (for sexual intercourse) अत एवागमने दोषमाह यमः DipKa. 12. 2 (on 1. 79); ऋतावगमने दोषमाह पराशरः ManvaMu. 95. 3 (on 3. 45)=NirṇaSi. 175. 8; जातपुत्रस्य त्वगमनेऽप्यदोषः BālaKri. i. 82. 21 (on 1. 79); ViraMi. (Samskāra.) 153. 20; Bhāṭṭi. Di. iv. 108. 14 (on x. 8. 7); MimāKau. i. 47. 2 (on i. 3. 7); BālañBha. i. 221. 10 (on 1. 79); TejoBiU. 1. 4.

अगमनत्व (agamana-tva) *n.* the state of motionlessness (absence of movement) एकस्य हि सकर्मकत्वाकर्मकत्वे एकरूपेण विरुद्धे, न तु रूपान्तरेणापि, मानाभावात्, यथा स्थितेरकर्मिकाया अपि अगमनत्वेन रूपेण सकर्मकत्वम् AdvaiSi. 481. 2; संयोगाभावानुकूलक्रियात्वमगमनत्वम् GuruCandr. ii. 126. 20.

अगमनरूप (agamana-rūpa) *adj.* characterised by not going अत्र कस्यचिदगमनरूपे कार्ये कारणमभिहितम् SāhiDa. 574. 13.

अगमनविधान (agamana-vidhāna) *n.* prescription for not crossing,